

16 §

Valtioneuvosto voi valvoa ja säännöstellä lakisääteiseen vakuutukseen tai sosiaaliavustukseen luettavia etuuksia ja toimeentulotukea sekä asetuksella säätää poikkeuksia niiden määräytymisperusteista ja toimeenpanosta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan myös säätää poikkeuksia näitä etuuksia sekä toimeentulotukea koskevista oikaisu- ja muutoksenhakumenettelyistä.

22 a §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan pelastustoimen tehostamiseksi säätää, että jokainen Suomessa asuva, joka on täyttänyt 17 mutta ei 65 vuotta, on velvollinen tekemään väestön suojelemiseksi tarpeellista työtä.

24 §

Suomessa asuva voidaan 22, 22 a ja 23 §:n nojalla määrätä vain kykyjensä ja voimiansa mukaiseen työhön. Työmääräystä annettaessa on otettava huomioon asianomaisen ikä, perhesuhteet ja terveydentila sekä muutkin olot.

25 a §

Pelastustoimen tehostamiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää poikkeuksia siitä, mitä muuten on voimassa pelastustoimen tehtäviä hoitavien viranomaisten velvollisuuksista ja tehtävistä sekä johto- ja alistussuhteista väestönsuojelussa.

29 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää:

5) että kunnanhallituksen päätösvaltaa joissakin asioissa siirretään kunnanjohtajalle tai muulle johtavalle viranhaltijalle, ei kuitenkaan sellaisissa asioissa, joissa valtuuston päätösvaltaa on 4 kohdan nojalla siirretty kunnanhallitukselle; sekä

32 §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan viranomaisten tehtävien asianmukaisen hoidon turvaamiseksi tai väestönsuojelun toteuttamiseksi säätää, että viranomaisten käyttöön on luovutettava:

1) rakennuksia ja huonetiloja; sekä
2) kuljetus-, pelastus-, sammutus-, rai-
vaus-, ensiapu- ja viestikalustoa, atk-laitteistoja sekä muita viranomaisten toiminnalle tai pelastustoimen hoitamiseksi välttämättömiä tavaroita.

33 §

Valtioneuvosto voi 2 §:n 1—3 kohdassa tarkoitetuissa poikkeusoloissa:

4) oikeuttaa puolustusministeriön ja liikenneministeriön ottamaan väliaikaisesti hallintaansa sellaisia maa- ja vesialueita, rakennuksia sekä huone- ja varastotiloja, jotka ovat tarpeen puolustusvalmiuden kohottamiseksi.

Sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, valtioneuvoston asetuksella voidaan 2 §:n 5 kohdassa tarkoitetun tilanteen niin edellyttäessä väestönsuojelun päämäärien saavuttamiseksi kieltää oikeus oleskella määrätyllä paikkakunnalla tai poistua sieltä taikka rajoittaa tällaista oikeutta.

34 a §

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että väestö tai osa siitä taikka tuotantolaitokset ja omaisuus on pelastustoimen hoitamisen niin vaatiessa siirrettävä määrätyltä alueelta muualle siinä laajuudessa kuin poikkeukselliset olot edellyttävät.

34 b §

Edellä 34 a §:ssä tarkoitettujen järjestelyjen toteuttamiseksi valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää, että viranomaiset saavat ottaa haltuunsa sellaista omaisuutta, joka on tarpeen siirretyn väestön majoituksen, muonituksen ja muun huollon järjestämiseksi.

37 §

Jos joku on tämän lain 15 §:n 1 momentin 1 kohdan, 30—32 §:n, 33 §:n 1 momentin taikka 34 tai 34 b §:n nojalla toteutetun toimenpiteen johdosta kärsinyt vahinkoa, jota hänelle ei korvata muun lain nojalla, suoritetaan hänelle vahingosta täysi korvaus valtion varoista.

6 luku

Varautuminen

40 a §

Valtakunnan terveydenhuoltopäällikkö johtaa valtioneuvoston apuna terveydenhuollon varautumista poikkeusoloihin. Valtakunnan terveydenhuoltopäällikön tulee huolehtia, että terveydenhuollon hoitamiseksi poikkeusoloissa on tarvittavat suunnitelmat ja että ne on sovittu yhteen muun poikkeusoloihin varautumista koskevan suunnittelun kanssa.

Valtakunnan terveydenhuoltopäällikkönä toimii sosiaali- ja terveysministeriön kansliapäällikkö. Sodan aikana tai muusta erityisestä syystä valtioneuvosto voi kuitenkin vapauttaa hänet valtakunnan terveydenhuoltopäällikön tehtävästä ja määrätä siihen toisen henkilön, joka on tehtävän edellyttämällä tavalla perehtynyt terveydenhuoltoon.

Valtioneuvosto voi sosiaali- ja terveysministeriön esityksestä asettaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunnan suunnittelemaan ja valmistelemaan terveydenhuollon hoitamista poikkeusoloissa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä sekä asioiden käsittelystä neuvottelukunnassa.

50 §

Joka laiminlyö asianmukaisesti täyttää tämän lain 22, 22 a, 23 tai 25 §:n nojalla määrätyn työvelvollisuutensa, on tuomittava, jollei teko ole virkavelvollisuuden rikkomisena rangaistava, *työvelvollisuusrikkomuksesta poikkeusoloissa* sakkoon.

Joka jättää noudattamatta taikka muuten rikkoo tai yrittää rikkoo tämän lain 30—32 §:n, 33 §:n 1 momentin 1, 2 tai 4 kohdan taikka 34 tai 34 b §:n nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava *luovutusvelvollisuuden laiminlyönnistä* sakkoon.

Joka jättää noudattamatta taikka muuten rikkoo tai yrittää rikkoo tämän lain 33 §:n 1 momentin 3 kohdan tai 33 §:n 2 momentin nojalla annettua kieltoa tai rajoitusta, on tuomittava *liikkumisrajoituksen rikkomisesta* sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan lääkintähuollosta poikkeuksellisissa oloissa 17 päivänä toukokuuta 1963 annettu asetus (246/1963) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Ennen tämän lain voimaantuloa asetettu lääkintähuollon neuvottelukunta jatkaa toimikautensa loppuun poikkeusolojen terveydenhuollon neuvottelukuntana.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Laki

puolustustilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetun puolustustilain (1083/1991) 1 §, 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 1 momentti, 4 §:n 1 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 ja 2 momentti, 9 §:n 1 momentti sekä 11, 12, 16, 39 ja 40 §, sellaisina kuin niistä ovat 39 ja 40 § laissa 669/1995, seuraavasti:

1 §

Valtiollisen itsenäisyyden turvaamiseksi ja oikeusjärjestyksen ylläpitämiseksi voidaan valtakunnan puolustusta tehostaa ja sen turvallisuutta lujittaa saattamalla voimaan puolustustila Suomeen kohdistuvan sodan aikana sekä siihen rinnastettavissa vakavasti yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa sisäisissä, väkivaltaisissa levottomuuksissa, joilla pyritään kumoamaan tai muuttamaan perustuslain mukainen valtiojärjestys.

2 §

Puolustustila saatetaan voimaan ja sen voimassaoloa jatketaan tasavallan presidentin asetuksella. Asetuksessa säädetään, miltä osin 2 ja 3 luvun säännöksiä sovelletaan. Niitä saadaan säätää sovellettaviksi vain siltä osin kuin se on välttämätöntä tämän lain tarkoituksen saavuttamiseksi, jos valmiuslaissa (1080/1991) säädetyt toimivaltuudet eivät siihen riitä.

3 §

Tasavallan presidentin asetus puolustustilan voimaan saattamisesta (*soveltamisasetus*) annetaan määrätyksi, enintään kolmen kuukauden pituiseksi ajaksi.

4 §

Puolustustilaa voidaan 1 §:ssä ja 2 §:n 1 momentissa säädetyin edellytyksin jatkaa tasavallan presidentin asetuksella (*jatkamisasetus*), joka on annettava määrätyksi, enintään yhden vuoden pituiseksi ajaksi kerrallaan. Mitä 3 §:n 2 momentissa säädetään, koskee myös jatkamisasetusta.

7 §

Tämän lain nojalla ei kenenkään perustuslaissa turvattuja tai muitakaan oikeuksia saa rajoittaa enempää kuin lain tarkoituksen saavuttamiseksi on välttämätöntä eikä lakia sovellettaessa ketään saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella.

8 §

Jos henkilön, joka ei ole kansanedustaja, voidaan aikaisemman rikollisen toimintansa vuoksi tai muuten pätevin perustein epäillä todennäköisesti syyllistyvän valtiopetokseen tai maanpetokseen taikka muuhun sellaiseen rikokseen, joka on omiaan vahingoittamaan tai vaarantamaan valtakunnan puolustusta tai sen turvallisuutta, kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan velvoittaa hänet asumaan määrätyllä paikkakunnalla tai oleskelemaan määrättyssä paikassa ja asettaa hänet samalla erityisen valvonnan alaiseksi taikka määrätä hänet muuttamaan oleskelupaikkakunnaltaan.

Henkilö, johon 1 momentissa tarkoitettu määräys on kohdistettu, saa valittaa määräyksestä asuinpaikkansa yleiseen alioikeuteen 14 päivän kuluessa siitä päivästä, jona määräys on annettu hänelle tiedoksi. Alioikeus on valitusta käsitellessään päätösvaltainen myös, kun siinä on yksin puheenjohtaja. Valituskirjelmä voidaan antaa myös määräyksen antaneelle kihlakunnan poliisilaitoksen päällikölle alioikeuteen toimittamista varten. Mahdollisuudesta valittaa määräyksestä on ilmoitettava sen antamisen yhteydessä.

9 §

Jos 8 §:ssä tarkoitetut toimenpiteet ovat lain tarkoituksen saavuttamiseksi riittämättömiä, mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitettun henkilön asuinpaikan yleinen alioikeus voi kihlakunnan poliisilaitoksen päällikön, lääninpoliisijohtajan, suojelupoliisin päällikön tai poliisiylijohtajan vaatimuksesta määrätä hänet otettavaksi turvasäilöön enintään kolmeksi kuukaudeksi kerrallaan.

11 §

Yleisestä kokouksesta on kirjallisesti ilmoitettava kokouspaikan poliisille viimeistään kolme päivää ennen suunnitellun kokouksen pitämistä. Kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi erityisestä syystä hyväksyä myöhemminkin tehdyn ilmoituksen.

Kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi kieltää kokouksen pitämisen, jos kokous todennäköisesti vahingoittaisi tai vaarantaisi valtakunnan puolustusta tai sen turvallisuutta.

Poliisin on estettävä sellaisen kokouksen pitäminen, josta ei ole tehty 1 momentin mukaista ilmoitusta tai jonka pitäminen on 2 momentin nojalla kielletty.

Päällystään kuuluvalla poliisilla on oikeus määrätä kokous päättämään, jos sen kulun perusteella voidaan pitää todennäköisenä, että kokouksen jatkaminen vahingoittaisi tai vaarantaisi valtakunnan puolustusta tai sen turvallisuutta.

12 §

Lääninhallitus voi rajoittaa oikeutta poistua tietyltä paikkakunnalta sekä kieltää ulkona

liikkumisen määrättyinä aikoina tai määrättyillä paikoilla ilman poliisin lupaa, jos väestön turvallisuus tai sotilaallisen maanpuolustuksen tärkeä etu sitä vaatii.

Kiireellisessä tapauksessa 1 momentissa tarkoitettun määräyksen voi antaa kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö. Päätös on välittömästi alistettava lääninhallituksen vahvistettavaksi.

16 §

Kihlakunnan poliisilaitoksen päällikkö voi määrätä, että yksityisten hallussa olevat ampuma-aseet, aseiden osat, ammuksot ja patruunat sekä räjähdysaineet on toistaiseksi luovutettava poliisiviranomaisen haltuun, jos se on tarpeen väestön turvallisuuden tai sotilaallisen maanpuolustuksen tärkeän edun vuoksi.

39 §

Rangaistus 13 §:ssä tarkoitetun tiedon oikeudettomasta julkistamisesta tai toiselle ilmaisemisesta säädetään rikoslain (39/1889) 12 luvun 5—7 §:ssä.

40 §

Rangaistus 13 §:ssä tarkoitetun salassa pidettäväksi säädetyn tai määrätyn tiedon törkeästä huolimattomuudesta tehdystä oikeudettomasta julkistamisesta tai toiselle ilmaisemisesta säädetään rikoslain 12 luvun 8 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Laki

pelastustoimilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1999 annetun pelastustoimilain (561/1999) 65 ja 76 §, 78 §:n 2 momentti, 79 §:n 1 momentin 2 kohta, 80 §:n 3 momentti ja 82 §:n 3 momentti sekä

lisätään 1 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Lain soveltamisala

Pelastustoimen erityisistä toimivaltuuksista
poikkeusoloissa säädetään valmiuslaissa
(1080/1991).

Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 2000
